

Nu kan alle landets kommuner få hjælp til en arkitekturpolitik

Med en ny femårig national indsats vil Arkitektforeningen hjælpe kommunerne med at styrke udviklingen af vores bygninger, byer og landskaber. Målet er at få langt flere kommuner til at udvikle lokale arkitekturpolitikker, der kan understøtte en mere bæredygtig byudvikling, trivsel, fællesskab og de lokale, stedbundne kvaliteter. Den filantropiske forening Realdania og Bevica Fonden støtter indsatsen.

Af Arkitektforeningen .
Kontakt Katrine Østergaard Bang, projektleder, arkitekt MAA, for at høre mere.

”Arkitektur former vores hverdag og vores oplevelse af steder.

I dag har 40 kommuner en arkitekturpolitik. Men potentialet er langt større. En lokal arkitekturpolitik gør det lettere at værne om kommunens særlige steder og kulturarv, skabe velfungerende og attraktive rammer for borgere og erhvervsliv og arbejde strategisk med planlægning på tværs af kommunale mål – herunder den grønne omstilling.

Den nye indsats skal styrke forståelsen af arkitekturens brede samfundsmæssige betydning og give kommunerne redskaber til at sætte retning for den fysiske udvikling.

Hjælp til at komme i gang
Konkret skal projektet understøtte kommunerne i at udvikle lokale arkitekturpolitikker gennem videns- og erfaringsdeling samt sparring gennem Arkitektforeningens netværk og fagkonsulenter. Viden, cases og redskaber samles i en digital videnshub, som frit kan anvendes af

kommunerne. Projektet rækker desuden ud til kommuner, ikke mindst landkommuner, der har brug for at arbejde mere strategisk med den fysiske udvikling – og særligt kommuner med få arkitektfaglige kompetencer.

”Vi møder en stigende interesse for arkitekturpolitik rundt om i landet, men mange kommuner synes, det er svært at komme i gang – eller mangler kompetencerne i huset. Netop derfor rækker vi nu mere aktivt ud til dem, der har størst behov. Herunder landkommunerne,” siger Lars Autrup, direktør i Arkitektforeningen.

Fokus på de gode rammer om hverdagen
Arkitektur er alle de fysiske strukturer, der danner rammer om vores liv i hjemmet, på arbejde og i fritiden – og har derfor afgørende betydning for vores sundhed, livskvalitet og trivsel – og på vores fælles klimaaftryk.

”Arkitektur former vores hverdag og vores oplevelse af steder. Den påvirker vores relationer, sanser og fællesskaber – og den har stor betydning for natur, klima og ressourceforbrug. Arkitektur kan tænkes aktivt og strategisk ind i den lokale udvikling og komme med svar på både de større opgaver i samfundet og på udfordringer med livskvaliteten i hverdagen. Vi håber, at endnu flere kommuner vil benytte sig af muligheden for hjælp fra Arkitektforeningen,” udtaler Astrid Bruus Thomsen, programchef i Realdania.

Samspil med national arkitekturpolitik
Indsatsen ”Arkitekturpolitik i alle landets kommuner” lægger sig direkte op ad den nye nationale arkitekturpolitik og dens otte dogmer, som opfordrer kommunerne til at omsætte de nationale ambitioner til konkrete handlinger tæt på borgernes hverdag.

Det første dogme handler om at prioritere universelt design – et værdibegreb, der anerkender, at vi alle er lige værd – uanset funktionsevne – og at vi alle skal have lige muligheder for deltagelse. Det er også et centralt begreb i FN’s Handicapkonvention, som Danmark ratificerede i 2009, og derfor et vigtigt strategisk fokus for Bevica Fonden.

”Universelt design handler om andet og mere end klassisk tilgængelighed, som i Danmark ofte opfattes som kørestolstilgængelighed. Med universelt design løfter vi blikket og ser på, hvem vi egentlig er som mennesker. Det handler ikke om ’dem, med handicap’ og ’os, uden handicap’ – det handler om os allesammen. Det er en blind vinkel, vi skal skubbe til og udfordre, og det kan vi nu gøre med den nationale arkitekturpolitik i hånden. Det glæder vi os til,” lyder det fra Marianne Kofoed, direktør i Bevica Fonden.

Hvad er en arkitekturpolitik?
En kommunal arkitekturpolitik kan tage mange former, men er grundlæggende et redskab, som sætter overordnet retning for en kommunes fysiske udvikling. Nogle udstikker overordnede ambitioner og principper for deres bygninger, byrum og landskaber. Andre er mere redskabsorienterede med guidelines og principper for f.eks. bevaring af eksisterende bygninger, universelt design eller bynatur.

Fælles for dem er, at de understøtter kommunens ambitioner for det byggede miljø og kan danne grundlag for dialog og transparens om forventninger og krav – så både borgere og eksterne udviklere og rådgivere har et tydeligt billede af kommunens praksis og prioriteringer.

Tønder Midtby

Tønder Kommune har en rig kulturarv og et stort ønske om, at den bliver bevaret og fremmet i byudviklingen. Derfor har de udarbejdet et arkitektonisk kvalitetsprogram for Tønder Midtby, som tager afsæt i deres velbevarede historisk bymidte og dens velfungerende hovedstrøg og byrum. Der er fokus på, hvordan man styrker det historiske miljø, og hvordan nybyggeri bliver indpasset i den historiske kontekst.

Kvalitetsprogrammet er udviklet i en inddragende proces, hvor borgere og det lokale erhvervsliv har deltaget aktivt. Det er blandt andet også tænkt sammen med kommunens byrums- og klimatilpasningsplan. Et eksempel herpå er klimaprojektet Skulpturhaven langs Vidåen, hvor beskyttelsen mod de øgede regnvandsmængder i Tønder Midtby er blevet en mulighed for at styrke byens historie og identitet og samtidig genforbinde bymidten med vandet og de grønne områder.

Tønder Midtby: Skulpturhaven ved Vidåen.
Projektet er skabt i samarbejde mellem Tønder Kommune, Tøndermarsk Initiativet og lokale aktører. Arkitekt: EFFEKT i samarbejde med Envidan, Trafikplan, Jørgen Overbys Tegnestue og Rambøll.

FOTO: RASMUS HJORTSHØJ